

Research Paper

Factor Structure of Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in an Iranian Sample

Shiva Soraya¹, Leila Kamalzadeh¹, Vahideh Nayeri¹, Esmat Bayat², Kaveh Alavi³, *Seyed Vahid Shariat⁴

1. Psychiatrist, Mental Health Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

2. MSc., Department of General Psychology, Mental Health Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

3. Psychiatrist, Assistant Professor, Mental Health Research Center, School of Behavioral Sciences and Mental Health (Tehran Institute of Psychiatry), Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

4. Psychiatrist, Associate Professor, Mental Health Research Center, School of Behavioral Sciences and Mental Health (Tehran Institute of Psychiatry), Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Citation: Soraya Sh, Kamalzadeh L, Nayeri V, Bayat E, Alavi K, Shariat SV. [Factor Structure of Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in an Iranian Sample (Persian)]. Iranian Journal of Psychiatry & Clinical Psychology. 2017; 22(4):308-317. <https://doi.org/10.18869/nirp.ijpcp.22.4.308>

doi: <https://doi.org/10.18869/nirp.ijpcp.22.4.308>

Received: 31 Mar. 2016

Accepted: 14 Sep. 2016

ABSTRACT

Objectives The study was performed to determine the factor structure of the Persian translation of Personality Inventory for DSM-5 (PID 5).

Methods After translation and back translation of PID-5, it was performed on 217 subjects, including 114 healthy students and 103 patients with personality disorders. Exploratory factor analysis was done using principal component analysis and direct oblimin rotation to determine the main factors of the inventory and factor loading of the facets. We used SPSS 20 for data analyses.

Results Using direct oblimin rotation, 5 factors were extracted. The 1st factor Depression-Anxiety includes 8 facets: anhedonia, anxiousness, depressivity, distractibility, emotional lability, impulsiveness, separation insecurity and submissiveness. The 2nd factor Antagonism includes 6 facets: attention seeking, callousness, deceitfulness, grandiosity, hostility and manipulativeness. The 3rd factor Detachment includes 4 facets: intimacy avoidance, restricted affectivity, withdrawal and suspiciousness. The 4th factor includes 5 facets: preservation, rigid perfectionism, impulsiveness, irresponsibility and risk taking. Finally, eccentricity, perceptual dysregulation, unusual beliefs, and experiences were categorized under the 5th factor

Conclusions The Persian version of PID-5 has acceptable construct validity and could be used as an assessment tool for personality disorders in Iranian samples, if other types of validity and reliability of the tool are proved to be satisfactory.

Key words:

Personality disorder, validity, Factor analysis, Inventory

*Corresponding Author:

Seyed Vahid Shariat, MD

Address: Mental Health Research Center, School of Behavioral Sciences and Mental Health (Tehran Institute of Psychiatry), Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Tel: +98 (21) 66506862

E-mail: vahid.shariat@gmail.com

ساختار عاملی پرسشنامه شخصیتی PID-5 DSM-5 در نمونه ایرانی

شیوا ثریا^۱، لیلا کمالزاده^۱، وحیده نیری^۱، عصمت بیات^۲، کاووه علوی^۳، سیدوحید شریعت^۲

- ۱- روانپزشک، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
- ۲- کارشناس ارشد، گروه روانشناسی عمومی، مرکز تحقیقات بهداشت روان، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
- ۳- روانپزشک، استادیار، گروه روانپزشکی، مرکز تحقیقات بهداشت روان، دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان (استیتو روانپزشکی تهران)، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.
- ۴- روانپزشک، دانشیار، گروه روانپزشکی، مرکز تحقیقات بهداشت روان، دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان (استیتو روانپزشکی تهران)، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

جکید

تاریخ دریافت: ۱۲ فروردین ۱۳۹۵
تاریخ پذیرش: ۲۴ شهریور ۱۳۹۵

هدف این پژوهش با هدف ترجمه و بررسی ساختار عاملی پرسشنامه شخصیتی PID-5 (DSM-5) در زبان فارسی انجام شد. مواد و روش‌ها در این پژوهش مقطعی، جامعه آماری به روش در دسترس از بین دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران انتخاب شد. پس از برگرداندن ۵ PID به فارسی و ترجمه مجدد به انگلیسی، پرسشنامه روی ۲۱۷ نفر ۱۱۴ دانشجوی سالم و ۱۰۳ بیمار مبتلا به اختلالات شخصیت اجرا شد. داده‌های به دست آمده به روش تحلیل عاملی اکتشافی با استفاده از نسخه ۲۲ نرم‌افزار آماری SPSS و روش تحلیل اجزایی اصلی و چرخش مایل سنجیده، بار عاملی هر وجه مرتبط با هر کدام از عوامل پنج گانه استخراج شد.

یافته‌ها در تحلیل عاملی پنج عامل استخراج شد. عامل اول شامل «گویه‌های (بی‌لذتی)»، «اضطراب‌بودن»، «افسردگی‌پذیری»، «حوالی‌پرتری»، «ناپایداری میجانی»، «تکانش‌گری»، «لذتی در جذابی» و «سلطه‌پذیری»، عامل دوم شامل «توجه‌جوبی»، «سنگدلی»، «فریب‌کاری»، «خوب‌بزرگ‌بینی»، «خصوصت» و «دلغ کاری»، عامل سوم شامل «گزیز از صمیمیت»، «اعاطه‌پذیری محدود»، «ازدوا» و «شکاکیت»، عامل چهارم شامل «درگازدگی»، «کمال‌طلبی نامتعطف»، «تکانش‌گری»، «مسئولیت‌ناپذیری» و «خطری‌پذیری» و عامل پنجم شامل «غربت»، «کوتاه‌نمایی ادراری»، «بلوارها» و «تجارب نامعمول» می‌شود.

نتیجه‌گیری نسخه فارسی پرسشنامه از نظر راوی‌ساز، وضعیت قبل قبولی دارد و با تأیید روانی و پایایی، قابلیت دارد که بین مخاطبان ایرانی فارسی‌زبان به عنوان ابزاری برای بررسی اختلالات شخصیتی، کاربری بالینی داشته باشد.

کلیدوازدها:

اختلال شخصیت، روانی، تحلیل عاملی، پرسشنامه

به اختلالات شخصیت رویکرد مقوله‌ای پرداخته است [۱، ۲]. رویکرد مقوله‌ای کاربرد آسانی دارد و ارتباط حرفه‌ای را تسهیل می‌بخشد و به درمانگر این امکان را می‌دهد که برای تعیین نیازهای درمانی مشخص کند که مراجع دچار اختلال شخصیت هست یا نه [۱].

این رویکرد اطلاعات مفیدی را درباره حالات شدید یا نمونه یک اختلال شخصیت (پرتوتاپ) به دست می‌دهد، ولی حالات خفیف و مختلط بیماری را به خوبی بیان نمی‌کند [۲]. شاید مهمترین محدودیت رویکرد مقوله‌ای خالص این است که نمی‌توان با این رویکرد تمام ابعاد و ویژگی‌های شخصیتی مراجعاً را مشخص ساخت. این رویکرد وجود مختلف مزاج و سطح تکاملی منش (کاراکتر) را در نظر نمی‌گیرد. با درنظر گرفتن محاسن و محدودیتهای این دو رویکرد، در ویرایش پنجم راهنمای

مقدمه

شخصیت شامل الگوهای پایدار ادراک و تفکر درباره محیط و فرد است که در گسترهای از موقعیتهای فردی و اجتماعی به نمایش گذاشته می‌شود [۱]. طبق تعریف پنجمین ویرایش راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روان‌پزشکی (DSM-5-TR)، اختلال شخصیت الگویی پایر جا از تجربه درونی و رفتار است که از آنچه در فرهنگ فرد موردنانتظار است، فاصله قابل توجهی دارد [۲]. این اختلالات معمولاً از نوجوانی و جوانی شروع می‌شود و در طول زمان تغییر نمی‌کند و موجب ناخشنودی فرد و یا بروز اختلال در برخی کارکردهای او می‌شود.

در ارزیابی اختلال شخصیت دو رویکرد اصلی وجود دارد که عبارتند از رویکرد مقوله‌ای و رویکرد ابعادی [۱]، چهارمین ویرایش راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روان‌پزشکی (DSM-IV-TR)

* نویسنده مسئول:

دکتر سید وحید شریعت

نشانی: تهران، دانشگاه علوم پزشکی ایران، مرکز تحقیقات بهداشت روان، دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان (استیتو روانپزشکی تهران)، گروه روانپزشکی.

تلفن: +۹۸ (۰۲۱) ۶۶۵۰۶۸۶۲

پست الکترونیکی: vahid.shariat@gmail.com

بالایی گزارش شد [۱۳]. در مطالعه مارکون و همکاران (۲۰۱۳) ویژگی‌های روانسنجی از جمله ساختار عاملی-۵ PID بررسی شد و روایی سازه مناسبی داشت [۱۴]. مطالعه دیگری که روی نسخه اسپانیایی این پرسشنامه انجام شده، از روش تحلیل عاملی بر اساس چرخش Procrustes استفاده کرده است که با پژوهش پیشرو شbahت‌هایی داشته است [۱۵].

در مطالعه مشابهی در بلژیک نیز ساختار عاملی-۵ PID در زبان آلمانی سنجیده شد [۱۶]. الداجانی (۲۰۱۵) نتیجه بازبینی‌شنا را روی ۳۰ مقاله در زمینه ویژگی‌های روانسنجی این پرسشنامه منتشر کرد [۱۷]. مقالاتی که تاکنون منتشر شده‌اند نشان می‌دهند خصوصیات روانسنجی-۵ PID قابل قبول است. ساختار این پرسشنامه با الگوهای شخصیت و سایکوپاتولوژی موجود سازگاری دارد و نمایانگر روایی سازه مناسب این ابزار است. البته به دلیل تفاوت‌های فرهنگی نمی‌توان از پرسشنامه‌هایی که در دیگر فرهنگ‌ها استاندارد شده‌اند، به طور مستقیم استفاده کرد و برای هر فرهنگ و زبانی باید دوباره فرایند اعتباریابی انجام شود، زیرا صفات شخصیتی هم در دیدگاه واژه‌شناختی و هم در رویکرد مفهومی کاملاً به فرهنگ وابسته است. ترجمه دقیق و مناسب پرسشنامه‌ها برای استفاده از آن‌ها ضروری است و باید پرسشنامه ترجمه شده با توجه به تفاوت‌های بین‌زبانی و بین‌فرهنگی و حفظ روایی آن استفاده شود. هدف از انجام این مطالعه ترجمه و بررسی ساختار عاملی پرسشنامه PID-۵ در زبان فارسی است.

روش

این پژوهش مطالعه‌ای مقطعی است که ساختار عاملی فرم بلند ۲۲۰ سؤالی پرسشنامه شخصیتی-۵ DSM-5 (PID-5) را در دانشجویان پزشکی و بیماران سرپایی روان‌پزشکی ارزیابی کرده است (سال ۱۳۹۳-۹۴). برای انجام این پژوهش دو گروه در نظر گرفته شدند: دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران که به‌طور غیرتصادفی (در دسترس) انتخاب شدند و بیماران سرپایی روان‌پزشکی که از میان بیماران مراجعه‌کننده به درمانگاه آنستیتو روان‌پزشکی تهران و مرکز آموزشی درمانی روان‌پزشکی ایران به‌گونه‌ای انتخاب شدند که روان‌پزشک عضو هیئت علمی دانشگاه در آن‌ها اختلال شخصیت را تشخیص داده بود و همچنین در دوره‌های حاد یا تشدید اختلالات محور اقرار نداشتند و سایکوتیک نیز نبودند.

معیارهای ورود به مطالعه در دانشجویان پزشکی شامل رضایت به شرکت در مطالعه و نداشتن اختلالات مأذور روان‌پزشکی (اسکیزوفرنیا، اسکیزوافکتیو، اختلال دوقطبی نوع یک و اختلال افسردگی مأذور) بود. در بیماران علاوه بر رضایت شرکت در مطالعه، پرونده روان‌پزشکی آن‌ها مطالعه و نوع اختلال روان‌پزشکی تعیین می‌شد. این افراد نباید دچار اختلالات مأذور روان‌پزشکی (اسکیزوفرنیا، اختلال اسکیزوافکتیو، اختلال دوقطبی نوع یک

تشخصی و آماری اختلالات روانپزشکی، هر دو رویکرد مقوله‌ای و ابعادی رائه شده است. در متن این راهنمای رویکرد مقوله‌ای DSM-IV-TR عیناً تکرار شده است، اما در ضمیمه آن دو رویکرد تقلیلگرایانه و ابعادی نیز معرفی شده و در پایگاه اینترنیتی آن چند پرسشنامه به منظور ارزیابی ابعادی شخصیت و اختلالات آن معرفی شده است.

از جمله پرسشنامه‌هایی که با رویکرد ابعادی تدوین شده‌اند می‌توان به پرسشنامه تجدیدنظر شده شخصیت نئو، پرسشنامه منش و سرشت (TCI) کلونینجر، پرسشنامه ۱۶ عاملی شخصیت کتل (16PF)، پرسشنامه شخصیتی آیزنک و پرسشنامه شخصیتی بر اساس DSM-5 (PID-5) اشاره کرد. پرسشنامه شخصیت نئو به آزمون پنج عامل بزرگ معروف است [۴, ۵]. پرسشنامه سرشت و منش کلونینجر، موسوم به TCI، نیز به بررسی ابعادی چهار بعد مزاج و سه بعد منش می‌پردازد [۶]. پرسشنامه ۱۶ عاملی شخصیت کتل (16PF) نیز ۱۶ بعد اساسی شخصیت موسوم به صفات عمقی را اندازه‌گیری می‌کند [۷, ۸]. پرسشنامه شخصیتی آیزنک نیز به بررسی دو بعد اساسی روان‌نوجورگرایی در برابر ثبات و بروونگرایی در برابر درونگرایی می‌پردازد [۹].

ابزارهای طراحی شده ابعادی مانند مدل پنج عامل بزرگ چهارچوبی فراغیر برای توصیف شخصیت و اختلالات آن فراهم می‌آورند، اما درباره این موضوع که آیا می‌توان با استفاده از خصوصیات شخصیتی اختلالات شخصیت را نیز بررسی کرد اختلاف نظر وجود دارد. نتایج پژوهش‌های مختلف نیز نشان دادند نمی‌توان تمام اختلالات شخصیت را با استفاده از این ابزارها دسته‌بندی کرد [۱۰]. همچنین ابزارهای طراحی شده ابعادی گویه‌های کافی‌ای برای ارزیابی اختلالات شخصیت ندارند [۱۱].

در ویرایش جدید DSM، یک پرسشنامه خودسنجی با رویکرد ابعادی به نام PID-5 برای پژوهش‌های بیشتر طراحی و معرفی شده است. این پرسشنامه برخلاف دیگر پرسشنامه‌های شخصیتی بر رویکرد ابعادی مبتنی است. این پرسشنامه ۲۵ صفت اولیه را در پنج حوزه عمده ارزیابی می‌کند. این پنج حوزه عبارتند از: عاطفه منفی، گسستگی، سنتیزه‌گری، مهارگسیختگی و روان‌پریش‌گرایی و شامل دو فرم بلند ۲۲۰ سؤالی و کوتاه ۲۵ سؤالی است که با مقیاس چهارگزینه‌ای لیکرت از صفر (کاملاً اشتباہ یا اغلب اشتباہ) تا ۳ (کاملاً درست یا اغلب درست) نمره‌گذاری می‌شود [۱۲]. با توجه به ویژگی‌های PID-5 این ابزار در سال‌های اخیر مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته و تاکنون به چندین زبان ترجمه و روایی و پایابی آن ارزیابی شده است.

در مطالعه ایدان جیرایت (۲۰۱۲) که روی تعداد زیادی از دانش‌آموزانی (۲۴۶۱ نفر) با تکمیل پرسشنامه PID-5 انجام شد، در آنالیز اکتشافی با ساختار مدل پنج عاملی، همگرایی

ملاحظات اخلاقی این مطالعه نیز عبارتند از اینکه در این مطالعه هیچ مداخله‌ای انجام نشد. تمام نمونه‌ها فرم رضایت آگاهانه را امضا کردند و تمام داده‌های آن‌ها در مراحل پژوهش محترمانه باقی ماند. به گروه بیماران توضیح داده شد که شرکت‌نکردن در مطالعه، آن‌ها را هیچ کدام از خدماتی که نیاز دارند، محروم نخواهد کرد؛ برای انجام این مطالعه از شرکت‌کنندگان هزینه‌ای دریافت نشد؛ تمام اطلاعات فردی محترمانه باقی ماند و پس از تحلیل آماری فقط اطلاعات کلی منتشر شد؛ به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد که شرکت در مطالعه سود آنی‌ای برای آن‌ها نخواهد داشت؛ شرکت‌کنندگان در صورت تمایل می‌توانستند از نتایج آزمون خود مطلع شوند؛ و از شرکت‌کنندگان درخواست شد تا در صورت تمایل، پست الکترونیک خود را بنویسند تا نتایج مطالعه پس از تحلیل آماری به اطلاع آن‌ها برسد.

داده‌های به دست آمده با استفاده از نسخه ۲۲ نرمافزار آماری SPSS تحلیل شد. برای تحلیل عاملی اکتشافی از شیوه تحلیل اجزای اصلی استفاده شد. کفایت نمونه با استفاده از آماره KMO (کیزر و میر و الکین) که برابر با 0.911 و بالاتر از 0.7 بود و همچنین مناسب بودن نمونه برای انجام تحلیل عاملی با معنادار بودن آزمون کرویت بارتلت تأیید شد.

برای تعیین تعداد عوامل از ارزش ویژه بالاتر از یک (معیار کیزر) استفاده شد [۱۸]. در این مرحله مشخص شد که هر عامل چه اندازه از واریانس کل نمره‌ها را تبیین می‌کند. عوامل بهگونه‌ای انتخاب شدند که در هر عامل دستکم سه وجه قرار گرفته باشد [۱۹]. برای حفظ وجود در عوامل بار عاملی حداقل معادل از فرمول $CV = n - 7 / 2 / 5.152$ استفاده شد ($n = 217$) [۱۸]. با این فرمول بار عاملی حدود 0.35 بود که باعث می‌شد با چرخش عوامل، تعداد زیادی از وجوده در دو عامل بارگذاری شود، به همین دلیل بار عاملی حداقل 0.40 در نظر گرفته شد. بدون چرخش، تعداد زیادی از وجوده در دو یا چند عامل بارگذاری می‌شدند، به همین دلیل از چرخش عوامل استفاده شد.

عوامل استخراج شده بدون چرخش با هم همبستگی قابل توجهی داشتند، به همین دلیل از دو شیوه چرخش مایل (ابلیمین مستقیم^۱ و پروماکس^۲) استفاده شد. عوامل استخراج شده در دو شیوه چرخش مایل به هم شبیه بودند، اما در چرخش پروماکس همبستگی بیشتری بین آن‌ها دیده شد، به همین دلیل چرخش ابلیمین مستقیم ترجیح داده شد. در اولین مرحله از تحلیل عاملی، تلاش شد تمام گویه‌های پرسش‌نامه به تحلیل عاملی وارد شود، اما به علت محدودیت تعداد نمونه این کار میسر نشد.

تعداد عوامل استخراج شده حدود ۵۰ عامل بود و بیشتر این عوامل نیز تنها درصد کمی از واریانس کل را تبیین می‌کردند. به

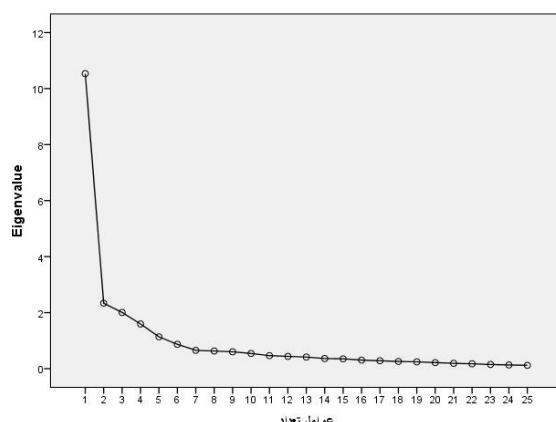
و اختلال افسردگی مأمور) بودند. وجود علاوه سایکوتیک با مصاحبه بالینی و با استفاده از سؤالات مرتبط در مصاحبه بالینی نیمه‌ساختاریافته بر اساس DSM-IV (SCID) تعیین می‌شد. داشتن حداقل تحصیلات سوم راهنمایی و سن ۱۶ تا ۸۰ سال نیز از جمله ملاک‌های ورود به مطالعه بود.

برای ترجمه پرسشنامه، ابتدا یک روانپزشک و سه دستیار آشنا به زبان انگلیسی، به طور مستقل سؤالات پرسشنامه را ترجمه کردند. سپس در یک کارگروه چهارنفره این ترجمه‌ها تطبیق و ویرایش شد. متن ترجمه‌شده به یک روانپزشک مسلط به زبان فارسی و انگلیسی و ناآگاه از روند ترجمه داده شد تا ترجمه فارسی را دوباره به انگلیسی برگرداند. ترجمه انگلیسی به دست آمده با متن اصلی مطابقت داده شد و در صورت وجود مشکل، روند تصحیح ترجمه و مطابقت با متن اصلی چند نوبت ادامه یافت تا زمانی که سؤالات فارسی دقیقاً مطابق سؤالات انگلیسی ترجمه شدند.

ترجمه نهایی به شش روانپزشک عضو هیئت علمی دانشگاه داده شد تا هر سؤال را از نظر وضوح در مقیاس سه گزینه‌ای (واضح، بی‌نظر، ناواضح) نمره‌گذاری کنند. اگر بیش از یک نفر سؤال را واضح نمی‌دانست، متن سؤال ویرایش می‌شد. همچنین در یک ستون جلوی متن سؤالات، وجه متناظر آن‌ها در PID-5 نوشته شد و از روانپزشکان درخواست شد تا در مقیاس پنج گزینه‌ای مشخص کنند که این سؤال تا چه اندازه به مفهوم وجه نوشته شده مرتبط است. در این مرحله هیچ سؤالی حذف نشد. در مرحله بعد این پرسشنامه به ۱۰ بیمار سرپایی روانپزشکی و ۱۵ دانشجو داده شد تا به شکل مشابهی وضوح سؤالات را تعیین کنند. ویرایش نهایی پرسشنامه بر اساس این دیدگاه‌ها تهیه شد.

پس از اتمام مراحل ترجمه و آماده‌سازی، با توجه به اینکه سؤال‌ها ۲۵ وجه داشتند به ازای هر وجه ۱۰ نفر و در مجموع ۲۵۰ نفر برای ورود به مطالعه در نظر گرفته شد، اما در نهایت ۲۱۷ نفر پرسشنامه را تکمیل کردند. پرسشنامه به ۷۴ بیمار سرپایی با اختلال شخصیت و ۱۴۳ دانشجوی پزشکی داده شد. با تمام شرکت‌کنندگان مصاحبه تشخیصی بر اساس مصاحبه نیمه‌ساختاریافته DSM-IV برای اختلالات شخصیت (محور II و III) انجام شد. برای هماهنگی ابتدایی ۱۰ افراد سالم و بیماران مبتلا به اختلال محور II انجام شد و روند تشخیص گذاری مزور شد. مصاحبه‌هادر محل تکمیل پرسشنامه‌ها انجام شد. در مصاحبه تشخیصی ۲۹ نفر از دانشجویان پزشکی که به اختلالات شخصیت دچار بودند، به گروه بیماران منتقل شدند و در نهایت ۱۰۳ نفر در گروه بیماران و ۱۱۴ نفر در گروه دانشجویان سالم قرار گرفتند. تمام پرسشنامه‌ها شرایط تحلیل نهایی را داشتند. این مطالعه در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی ایران تأیید شد.

1. Direct oblimin
2. Promax

مجله روانپردازی و روانشناسی بالینی ایران

تصویر ۱. عوامل استخراج شده در تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه Screeplot PID.

استخراج شد (جدول شماره ۳). در عامل پنجم با وجود تبیین حدود ۷درصد از واریانس کل نمره‌های پرسشنامه، هیچ وجهی با بار عاملی مثبت و بالاتر از $+0.4$ بارگذاری نشد. سه وجه «غربت»، «کوتنتظیمی ادراکی» و «باورها و تجارت نامعمول» با بارهای عاملی منفی و بالا (بالاتر از -0.7) در این عامل قرار داشتند که می‌توان آن‌ها را با نمره‌گذاری معکوس با عنوان «روان پریشی گرایی» در نظر گرفت. همبستگی عوامل استخراج شده در جدول شماره ۴ نشان داده شده است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود سه عامل افسردگی اضطراب، مخالفجوبی و گسستگی با یکدیگر

همین دلیل، میانگین نمره‌های وجه محاسبه شد و هر وجه به صورت یک گویه در نظر گرفته شد. این شیوه در بیشتر مطالعات پیشین نیز کاربرد داشته است [۱۶، ۲۰]. درنهایت همبستگی نمره‌های عوامل استخراج شده با نمره‌های عوامل مشابه بر اساس مطالعات دیگر تعیین شد. در این مطالعه همسانی درونی و پایایی بازآزمون و روایی همزمان پرسشنامه نیز محاسبه شد که در جای دیگری گزارش شده است [۲۱، ۲۲].

یافته‌ها

متوسط سن (\pm انحراف معیار)، این افراد 28.1 ± 9.6 سال بود که در محدوده ۱۶ تا ۷۸ سال (میانگین ۲۵ سال) قرار داشتند. مشخصات جمعیت‌شناختی این افراد در جدول شماره ۱ نشان داده شده است. فراوانی اختلالات شخصیت بر اساس معیارهای DSM-IV-TR نیز در جدول شماره ۲ آورده شده است. از میان افراد مبتلا به اختلال شخصیت، ۵ نفر ($2/3$ درصد) در کلاستر A، ۴ نفر ($2/0$ درصد) در کلاستر B و ۴۵ نفر ($2/0$ درصد) در کلاستر C اختلالات شخصیت قرار داشتند و ۹ نفر ($4/1$ درصد) نیز چار اختلالات شخصیت دیگری بودند یا به مخلوطی از اختلالات شخصیت کلاسترها مختلف مبتلا بودند. در این پرسشنامه با درنظر گرفتن ارزش ویژه بالاتر از یک (معیار کیزر)، پنج عامل استخراج شد (تصویر شماره ۱) که در کل $20/4$ درصد از واریانس نمره‌ها را تبیین کردند (جدول شماره ۳).

به کمک روش چرخش مایل ابليمین مستقیم، پنج عامل

جدول ۱. خصوصیات جمعیت‌شناختی افراد مورد بررسی ($n=217$).

خصوصیت	طبقات	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۷۳	۳۳/۶
	زن	۱۳۴	۶۶/۴
سطح تحصیلات	زیردیبل	۱۴	۶/۵
	دیبلم	۳۰	۱۳/۸
	فوق دیبلم و لیسانس	۱۹	۸/۸
	فوق لیسانس و دکترا	۹	۴/۱
	دانشجوی پزشکی	۱۳۳	۶۵/۹
وضعیت تأهل	نامشخص	۲	۰/۹
	مجرد	۱۳۱	۶۰/۴
	متاهل	۶۹	۳۱/۸
	جادشه	۴	۱/۸
	نامشخص	۱۳	۶۰

مجله روانپردازی و روانشناسی بالینی ایران

جدول ۲. فراوانی و درصد فراوانی انواع اختلالات شخصیت بر اساس معیارهای DSM-IV-TR در ۲۱۷ نفر.

اختلال شخصیت	فراوانی	درصد در کل افراد	درصد در بین اختلالات شخصیت	درصد در بین افراد
پارانویا	۳	۱/۴	۲/۹	۲/۹
اسکیزوتوئید	۳	۱/۴	۲/۹	۲/۹
اسکیزوتوپیال	۵	۲/۳	۸/۹	۸/۹
مرزی	۳۲	۱۴/۷	۳۱/۱	۳۱/۱
خودشیفتگ	۱۰	۴/۶	۹/۷	۹/۷
نمایشی	۷	۳/۲	۶/۸	۶/۸
ضد اجتماعی	۴	۱/۸	۳/۹	۳/۹
وسواسی-جبری	۴۳	۱۹/۸	۴۱/۷	۴۱/۷
وابسته	۱۳	۶/۰	۱۲/۶	۱۲/۶
اجتنابی	۹	۴/۱	۸/۷	۸/۷
افسرده	۲	۰/۹	۱/۹	۱/۹
منفل-پرخاشگر	۱	۰/۵	۱/۰	۱/۰
خودشکن	۱	۰/۵	۱/۰	۱/۰
جمع	*۱۰۳	۴۷/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

*جمع فراوانی اختلالات شخصیت بیشتر از ۱۰۳ مورد است، چون تعدادی از افراد دچار دو تا چهار اختلال شخصیت بودند.

«سنگدلی» می‌شد. این عامل با عامل مخالفت‌جویی همبستگی ۰/۹۸۳ داشت. عامل سوم گسستگی بود که شامل وجود «گریز از صمیمیت»، «عاطفه‌پذیری محدود»، «ازوا» و «شکاکیت» می‌شد. این عامل با عامل گسستگی همبستگی ۰/۸۷۹ داشت. عامل چهارم مهارگسیختگی بود که شامل وجود «تکانش‌گری»، «در جازدگی» (با نمره گذاری معکوس)، «کمال طلبی نامتعطف (با نمره گذاری معکوس)»، «مسئلولیت‌ناپذیری» و «خط‌پذیری» می‌شد. این عامل با عامل مهارگسیختگی همبستگی ۰/۷۸۷ داشت. عامل پنجم روان‌پریش‌گرایی بود که شامل وجود «بازارها و تجارت نامعمول» و «غربات» و «کژتیظیمی ادراکی» می‌شد. این عامل با عامل روان‌پریش‌گرایی همبستگی ۱/۰۰۰ داشت.

اولین عامل استخراج شده در بررسی حاضر، مفهوم کلی اضطراب و افسردگی را دربر داشت. در مطالعات قبلی این عامل از وجود نسبتاً مشابهی تشکیل شده بود. در مطالعه حاضر و مطالعه مارکون و همکاران (۲۰۱۳)، وجه «بی‌لذتی» در دو عامل عاطفه منفی و گسستگی بارگذاری شده است [۱۲]. با توجه به مقدار بار عاملی که در این مطالعه در عامل اول بالاتر بود و مفهوم اساسی بی‌لذتی در افسردگی، این وجه در همین عامل قرار داده شد. قرارگیری وجه «در جازدگی» در عامل عاطفه منفی در مطالعه مارکون و همکاران و قرارگیری آن در عامل مهارگسیختگی (با

همبستگی مثبت و با پایداری رفتار همبستگی صفر تا کمی منفی و با روان‌پریشی گرایی رابطه منفی نشان داد. همچنین پایداری رفتاری با روان‌پریشی گرایی همبستگی ضعیفی داشت.

بحث

این پژوهش با هدف ترجمه و بررسی ساختار عاملی پرسشنامه PID-5 در زبان فارسی انجام شد. با توجه به بررسی روانی محتوایی پرسشنامه و همسانی درونی مناسب گزارش شده داخل هر وجه، می‌توان تصور کرد هر گویه شامل تعدادی گویه هم‌راستا بوده است. با اجرای تحلیل عاملی اکتشافی به روش عامل اصلی و چرخش ابلیمین پنج عامل به دست آمد که در مجموع بیش از ۷۰ درصد از واریانس نمره‌های پرسشنامه را توجیه کرد. عوامل به دست آمده بدین شرح است: عامل اول افسردگی اضطراب یا عاطفه منفی بود که شامل وجود «بی‌لذتی»، «مضطرب‌بودن»، «افسردگی‌پذیری»، «حوالس‌پرتی»، «نای‌پایداری هیجانی»، «نای‌مانی در جدایی» و «سلطه‌پذیری» می‌شد. این عامل با عامل عاطفه منفی (بر اساس مجموع تحلیل‌های عاملی) همبستگی ۰/۸۷۷ داشت.

عامل دوم مخالفت‌جویی بود که شامل وجود «توجه‌جویی»، «فریب‌کاری»، «دغل‌کاری»، «خصومت»، «خودبزرگ‌بینی» و

جدول ۳. بارهای عاملی گویه‌ها (وجهه)، مقدار عدد بحرانی (Eigenvalue) و درصد تبیین واریانس در ۵ عامل استخراج شده و چرخش یافته با روش direct پرسشنامه شخصیتی DSM-5 (PID-5).^۴

سطح	افسردگی-اضطراب یا عاطفه منفی	عامل دوم: مخالفت‌جویی	عامل سوم: گسستگی	عامل چهارم: پایداری رفتار	عامل پنجم: روان‌پریشی گرایی
بی‌لذتی	.۰/۶۱۰	-.۰/۱۳۰	.۰/۴۸۵	-.۰/۱۱۹	-.۰/۰۵۲
مضطرب بودن	.۰/۷۱۹	-.۰/۰۴۴	.۰/۰۲۳	.۰/۱۶۹	-.۰/۲۶۳
توجه‌جویی	.۰/۴۰۶	.۰/۶۵۶	-.۰/۳۱۳	.۰/۱۵۸	.۰/۰۲۳
سنگدلی	.۰/۰۵۱	.۰/۵۰۴	-.۰/۴۲۸	-.۰/۲۳۰	-.۰/۰۲۱
فریبکاری	.۰/۲۱۸	.۰/۶۳۸	.۰/۰۲۴	-.۰/۱۹۵	.۰/۰۹۸
افسردگی‌پذیری	.۰/۷۰۹	-.۰/۱۲۹	.۰/۲۲۵	-.۰/۱۸۰	-.۰/۲۶۹
حوال‌پرتوی	.۰/۵۴۵	.۰/۰۳۲	.۰/۱۴۵	-.۰/۱۸۶	-.۰/۲۳۴
غربت	.۰/۱۴۳	.۰/۰۷۷	.۰/۱۴۹	-.۰/۰۹۰	-.۰/۷۲۳
نایابداری هیجانی	.۰/۶۷۹	.۰/۱۳۵	-.۰/۱۹۹	.۰/۰۲۵	-.۰/۳۸۴
خودبزرگبینی	-.۰/۲۰۷	.۰/۸۴۶	.۰/۰۹۴	.۰/۱۷۸	-.۰/۱۱۱
خصوصت	.۰/۳۱۱	.۰/۳۴۸	.۰/۲۲۸	.۰/۰۱۳	-.۰/۱۲۲
تکائشگری	.۰/۴۹۱	.۰/۱۳۹	-.۰/۰۰۷	-.۰/۳۴۵	-.۰/۲۸۲
گریز از صمیمیت	-.۰/۰۰۴	.۰/۰۵۱	.۰/۸۹۸	.۰/۰۰۹	-.۰/۰۱۶
مسئولیت‌نایابزیری	.۰/۳۵۳	.۰/۳۱۶	.۰/۱۵۸	-.۰/۴۵۹	-.۰/۱۰۱
دغل‌کاری	-.۰/۰۶۳	.۰/۸۳۵	.۰/۰۴۳	-.۰/۱۴۸	-.۰/۰۰۴
کوتنتظیمی ادراکی	.۰/۲۱۶	.۰/۰۰۴	.۰/۰۶۵	-.۰/۰۴۰	-.۰/۷۶۰
در جازدگی	.۰/۴۵۳	.۰/۱۰۷	.۰/۲۱۱	.۰/۴۲۹	-.۰/۲۹۱
عاطفه‌پذیری محدود	-.۰/۱۷۷	.۰/۱۰۶	.۰/۸۷۹	.۰/۰۴۵	.۰/۰۶۷
كمال طلبی نامعنطف	.۰/۰۷۶	.۰/۱۴۸	.۰/۱۸۴	.۰/۷۵۱	-.۰/۳۳۸
خطرپذیری	-.۰/۱۴۲	.۰/۱۹۰	.۰/۰۱۳	-.۰/۵۹۰	-.۰/۳۳۷
نامنی در جذابی	.۰/۶۹۳	.۰/۱۸۹	-.۰/۱۲۳	-.۰/۰۳۱	-.۰/۰۸۹
سلطه‌پذیری	.۰/۷۷۷	.۰/۰۸۲	.۰/۰۰۷	.۰/۱۴۵	.۰/۲۶۵
شکاکیت	.۰/۳۲۰	.۰/۲۷۲	.۰/۰۳۹	-.۰/۰۳۹	-.۰/۲۸۷
باورها و تجارب نامعمول	.۰/۱۶۶	.۰/۰۶	-.۰/۰۳۶	.۰/۱۰۱	-.۰/۹۲۶
انزوا	.۰/۲۶۹	-.۰/۱۳۲	.۰/۶۸۳	.۰/۱۸۳	-.۰/۱۴۴
Eigenvalue	۱۰/۵۳۳	.۰/۳۳۸	.۰/۰۰۶	۱/۵۹۵	۱/۱۲۷
درصد تبیین واریانس	.۳۲/۱۳	.۹/۳۵	.۸/۰۳	.۶/۳۸	.۴/۵۵

* آستانه ۰/۴ برای بار قابل قبول عاملی در نظر گرفته شده است.

شاخص کیزز و میر و اولکین (KMO) برای کفایت نمونه ۰/۱۱۹ و آزمون کرویت بارتلت از نظر آماری معنی‌دار بود ($P<0/001$, $df=300$, $X^2=3810/8$).

جدول ۴. ضرایب همبستگی بین عوامل استخراج شده از پرسشنامه شخصیتی ۵ (PID-5) بر اساس تحلیل عاملی اکتشافی با چرخش Direct oblimin با هم.

روانپریشی گرایی	پایداری رفتار	گسستگی	مخالفت‌جویی	
-۰/۳۸۹	۰/۰۱۲	۰/۲۲۴	۰/۳۰۷	afserdig-e-astrebar
-۰/۳۴۱	-۰/۱۱۲	۰/۱۷۲		Mخالفت‌جویی
-۰/۳۳۷	-۰/۰۴۹			گسستگی
۰/۰۹۵				پایداری رفتار

مطالعه مطالعه مطالعه مطالعه مطالعه

مارکون و همکاران، «توجه‌جویی» بار عاملی مقبولی را در زیرگروه مخالفت‌جویی به دست آورده است.

در مطالعه مشابهی در بلژیک [۱۶]، ساختار عاملی PID-5 در زبان آلمانی سنجیده شد. در نسخه آلمانی «شکاکیت» و «خصوصیت» زیر عامل افسردگی اضطراب جای می‌گیرند. در عامل مخالفت‌جویی مشابهت‌های بیشتری بین دو نسخه فارسی و آلمانی وجود دارد. وجود «سنگدلی»، «توجه‌جویی»، «خودبزرگبینی» و «خصوصیت» در هر دو نسخه در این عامل طبقه‌بندی شده‌اند. «ناپایداری هیجانی» در نسخه آلمانی زیر عامل گسستگی قرار دارد، اما در نسخه فارسی چنین نیست. «دغل کاری» و «افسردگی پذیری» نیز در نسخه آلمانی در عامل ناپایداری رفتاری قرار گرفته‌اند، در حالی که در این مطالعه چنین نبود. در مطالعه آلمانی، عامل روانپریش‌گرایی شامل وجود «درجاتیگی» و «حوالس پرتی» بود که بار عاملی ضعیفی داشت و با شیوه‌ای مشابه شامل «شکاکیت» نیز بود. «باورها و تجارب نامعمول» و «کریتیزمی ادرارکی» نیز بالاترین بار عاملی را در این عامل داشتند که با مطالعه حاضر مشابه بود.

الداجانی (۲۰۱۵) نتیجه بازیینی اش را روی ۳۰ مقاله در زمینه ویژگی‌های روان‌سنگی این پرسشنامه منتشر کرد [۱۷]. بین نتایج بررسی الداجانی و تحلیل عاملی مطالعه حاضر مطابقت زیادی وجود دارد. اگر در ساختار عامل‌ها هر وجه منحصرًا زیر یک عامل قرار گیرد، شفافیت ساختار پرسشنامه نیز بیشتر می‌شود و شاید بتوان به گنجانده شدن دو وجه زیر دو عامل مختلف به عنوان یکی از محدودیت‌های نسبی این مطالعه اشاره کرد. در این پژوهش تلاش شد بر اساس بهترین شواهد، یعنی مقدار بار عاملی و مفهوم بالینی و یافته‌های پژوهشگران دیگر، این محدودیت تا اندازه‌ای برطرف شود.

در گروه‌های بررسی شده دو محدودیت عمده وجود داشت، اولًاً گروه دانشجویان برآورد دقیقی از جمعیت عمومی به دست نمی‌دهد و گروه بیماران نیز برآیند و نماینده بیماران روان‌پزشکی یا حتی بیماران سربیایی روان‌پزشکی هستند. ثانیاً به دلیل محدودیت نمونه، دو گروه کنار هم تحلیل شد. ممکن است ساختار عاملی پرسشنامه‌ها در گروه‌های جمعیتی مختلف

جهت معکوس) در مطالعه حاضر از جمله اختلافات دو مطالعه بود. وجه «شکاکیت» با وجود اهمیت بالینی، در هیچ‌یک از عوامل بارگذاری نشد و صرفاً بر اساس مفهوم بالینی و یافته‌های پژوهشگران دیگر در عامل گسستگی قرار داده شد.

در مطالعه مارکون و همکاران نیز وجه «شکاکیت» در هیچ عاملی بار بالاتر از ۰/۴ نداشت، اما از آنجا که در عامل عاطفه محدود بیشترین بار عاملی را نشان می‌داد، در این عامل قرار داده شد. در مطالعه مارکون و همکاران عامل «مهارگسیختگی» در جهت مخالف عامل «پایداری رفتار» در روش ابلیمین مستقیم و هم‌راستا با عامل «ناپایداری رفتار» در روش چرخش پرومکس قرار داشت. تمایز اصلی دو مطالعه در وجه «درجاتیگی» بود که توضیح داده شد. عامل «مخالفت‌جویی» نیز تشابه مفهومی و آماری زیادی بین دو مطالعه داشت، عامل «روانپریش‌گرایی» نیز دقیقاً مشابه بود.

مطالعه دیگری که روی نسخه اسپانیایی این پرسشنامه انجام شده [۱۵]، از روش تحلیل عاملی بر اساس چرخش Procrustes استفاده کرده است. در تحلیل عاملی این مطالعه «کمال‌پذیری نامعنطف» و «عاطفه‌پذیری محدود» زیر عامل افسردگی و اضطراب قرار گرفته است. در نسخه فارسی تهیه شده بر اساس تحلیل عاملی، «حوالس پرتی» و «تکانش‌گری» در زیر عامل افسردگی اضطراب طبقه‌بندی شدند که در نسخه اسپانیایی صدق نمی‌کند. از دیگر تفاوت‌های این عوامل می‌توان به ارتباط معکوس «خط‌پذیری» با عامل گسستگی در نسخه اسپانیایی اشاره کرد که در نمونه ایرانی با ناپایداری رفتاری مرتبط است و «افسردگی‌پذیری» و «شکاکیت» نیز با بار عاملی قابل قبولی در زیر گسستگی طبقه‌بندی شدند.

از دیگر تفاوت‌های نسخه اسپانیایی زیان با مطالعه حاضر، بار عاملی مقبول «افسردگی‌پذیری» و «بی‌لذتی» و «سنگدلی» در زیرگروه گسستگی است. در عامل روانپریش‌گرایی نیز قرارگیری وجود «کمال‌طلبی نامعنطف» و «خط‌پذیری» و «درجاتیگی» جالب توجه است. در عامل «مخالفت‌جویی» مطالعه حاضر در تمام وجوده با مطالعه اسپانیایی مطابقت دارد. در نسخه اسپانیایی نیز مانند یافته‌های مطالعه پیش‌رو و مطالعه

References

- [1] Sadock BJ, Sadock VA. Kaplan and Sadock's comprehensive textbook of psychiatry. 9th ed. Philadelphia: Williams & Wilkins; 2009.
- [2] American Psychological Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. Washington D.C.: American Psychological Association; 2013.
- [3] American Psychological Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. 4th ed. Washington D.C.: American Psychological Association; 2000.
- [4] Costa J, McCrea, Robert R. NEO-PI-R Professional Manual. Odessa, FL: Psychological Assessment Resources Inc; 1992.
- [5] Goldberg L. The structure of phenotypic personality traits. *American Psychologist*. 1993; 48(1):26-34. doi: 10.1037//0003-066x.48.1.26
- [6] Cloninger C. The Temperament and Character Inventory (TCI): A guide to its development and use. Washington: Washington University Press; 1994.
- [7] Cattell RB, Cattell AK, Cattell H. 16PF Fifth Edition Questionnaire. Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing; 1993.
- [8] Russell MT, Karol D. The 16PF Fifth Edition administrator's manual. Champaign, IL: Institute for Personality and Ability Testing; 2002.
- [9] Eysenck HJ, Eysenck SBG. Manual of the Eysenck Personality Questionnaire. London: Hodder and Stoughton; 1975.
- [10] De Fruyt F, De Clercq B, De Bolle M, Wille B, Markon K, Krueger RF. General and maladaptive traits in a five-factor framework for DSM-5 in a university student sample. *Assessment*. 2013; 20(3):295-307. doi: 10.1177/1073191113475808
- [11] Edmundson M, Lynam DR, Miller JD, Gore WL, Widiger TA. A five-factor measure of schizotypal personality traits. *Assessment*. 2011; 18(3):321-34. doi: 10.1177/107319111408228
- [12] Hopwood CJ, Thomas KM, Markon KE, Wright AGC, Krueger RF. DSM-5 personality traits and DSM-IV personality disorders. *Journal of Abnormal Psychology*. 2012; 121(2):424-32. doi: 10.1037/a002665
- [13] Wright AGC, Thomas KM, Hopwood CJ, Markon KE, Pincus AL, Krueger RF. The hierarchical structure of DSM-5 pathological personality traits. *Journal of Abnormal Psychology*. 2012; 121(4):951-7. doi: 10.1037/a0027669
- [14] Markon KE, Quilty LC, Bagby RM, Krueger RF. The development and psychometric properties of an informant-report form of the personality inventory for DSM-5 (PID-5). *Assessment*. 2013; 20(3):370-83. doi: 10.1177/1073191113486513
- [15] Gutierrez F, Aluja A, Peri JM, Calvo N, Ferrer M, Bailles E, et al. Psychometric properties of the Spanish PID-5 in a clinical and a community sample. *Assessment*. 2015. doi: 10.1177/1073191115606518
- [16] Bastiaens T, Claes L, Smits D, De Clercq B, De Fruyt F, Rossi G, et al. The construct validity of the Dutch Personality Inventory for DSM-5 personality disorders (PID-5) in a clinical sample. *Assessment*. 2016; 23(1):42-51. doi: 10.1177/1073191115575069

تفاوت‌های عمده‌ای داشته باشد. در ساختار اجتماعی و تحصیلی جامعه زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی و فرهنگی مختلفی وجود دارد که ممکن است در استنباط افراد از مقاهم و سوال‌ها مؤثر باشد. کشور ایران با وسعت جغرافیایی و دربرداشتن اقوام متعدد، نوع فرهنگی بالای دارد. در افرادی که زبان مادری آن‌ها فارسی نیست نیز پژوهش‌های دیگری لازم است.

دیگر محدودیت مهم این مطالعه قرارگرفتن افراد مبتلا به اختلال شخصیت در یک زیرگروه (کلاستر) است. در مطالعه پیش رو تنها دو اختلال شخصیت مرزی و وسوسی جبری مبتلایان قابل توجهی داشت (بیش از ۳۰ نفر). در این دو اختلال شخصیت نیز هم‌ابتلایی با دیگر اختلالات شخصیت دیده شد که خلوص نمونه را برای مقایسه با تک اختلال شخصیتی کاهش می‌دهد. درنتیجه نسخه فارسی پرسشنامه PID-5 از نظر روایی سازه وضعیت قابل قبولی دارد.

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد نسخه فارسی پرسشنامه PID-5 شامل پنج عامل می‌شود و از نظر روایی سازه نیز وضعیت قابل قبولی دارد. این نسخه با تأیید روایی و پایابی قابلیت این را دارد که در جامعه مخاطبان ایرانی فارسی‌زبان به عنوان ابزار تحلیل اختلالات شخصیتی، کاربری بالینی داشته باشد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از تمام دانشجویان و بیمارانی که در این مطالعه شرکت کردند، سپاسگزاری می‌شود. این مقاله نتیجه پایان‌نامه دوره دستیاری نویسنده اول مقاله، با شماره ثبت ۱۸۸۷ در دانشگاه علوم پزشکی ایران است.

[ابنا به اظهار نویسنده مسئول مقاله، حمایت مالی از پژوهش و تعارض منافع وجود نداشته است.]

- [17] Al-Dajani N, Gralnick TM, Bagby RM. A psychometric review of the personality inventory for DSM-5 (PID-5): Current status and future directions. *Journal of Personality Assessment*. 2016;98(1):62-81. doi: 10.1080/00223891.2015.1107572
- [18] Norman GR, Streiner DL. *Biostatistics: The bare essentials*. Hamilton, Ontario: B. C. Decker Publications; 2000.
- [19] Russell WD. In search of underlying dimensions: the use (and abuse) of factor analysis in personality and social psychology bulletin. *Personality & Social Psychology Bulletin*. 2002; 28(12):1629-1646. doi: 10.1177/014616702237645
- [20] Watson D, Stasik SM, Ro E, Clark LA. Integrating normal and pathological personality: Relating the DSM-5 trait-dimensional model to general traits of personality. *Assessment*. 2013; 20(3):312-26. doi: 10.1177/1073191113485810
- [21] Kamalzadeh L, Nayeri V, Soraya S, Shariat SV, Alavi K. [Test-retest reliability and internal consistency of the Persian Version of Personality Inventory for DSM-5 (PID-5) in medical students and psychiatric patients (Persian)]. *Journal of Isfahan Medical School*. 34(393):901-907.
- [22] Nayeri V, Soraya S, Kamalzadeh L, Bayat E, Shariat SV, Alavi K. [The translation and psychometric assessment of personality inventory for DSM-5 (Persian)]. *Journal of Qom University of Medical Sciences*. 2016; (In press).